

УРЕЂУЈЕ А. ХАЏИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА НА НЕДЕЉУ НА ПО ТАБАКА. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВ. МЕСЕЧНО. — ЗА ОГЛАСЕ
НАПЛАЂУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

ИЗБИРАЧИЦА.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА С ПЕВАЊЕМ ОД К. ТРИФКОВИЋА.

(Наставак.)

Савета. Па онда?

Милица. Онда ћемо то једног дана и казати! Ја ћу му на то пасти око врата, он ће ме после запросити, моји ће ме родитељи дати и ја ћу бити његова жена! Ох, Боже, како ћу ја бити добра женица!

Савета (за себе) Не смем даље ћутати, горе је по њу! (На глас.) Драга Милице, твоје поверење заслужује и моје поверење. Имам и ја нешто да ти откријем, нешто жалоснога!

Милица. Немој ме плашити!

Савета. И ја љубим, љубим човека, који не ће, који не сме никада, никада за то дознати!

Милица (уплашено.) Да није Штанцику? А, то не иде, ја сам прва била!

Савета. Не бој се, Милице! Предмет моје искрене љубави није Штанцика, већ —

Милица. Но?

Савета (снуждено) Већ Бранко!

Милица. Па то је красно! Ти волиш Бранка, ја волим Штанцику, па ће тако да буде двоје сватова.

Савета. Не ће бити ни једних!

Милица. Ни једних? А за што то? Зар ми нисмо вредне њихове љубави?

Савета. То не знам, али знам, да и Штанцика и господин Бранко данашним даном просе!

Милица. Просе?

Савета. Просе и то Малчику!

Тошица (за себе) Еј, наонако!

Милица. Дакле доцкан!

Савета. Коме ће Малчика пружити своју руку, то не знам, али то ти се заљубљем, да јој

због Бранка не ћу на путу стојати, ма ме стало мога живота!

Милица. Ето ти! Моји санци! Нестало их ко ланскога снега! Боже мој, ала сам ја несретна девојка! А ја још дошла да вас позовем на игранку, што ће код нас сутра бити. Већ смо звали и господина Штанцику и господина Бранка и све познанике. Мислила сам сутра или никада!.. Лепа забава! (Плачно) Како ће се Малчика ширити са два младожење, а ја, а ми, ни једнога... Не, ја бих свиснула од жалости!

Савета. Немој се жалостити! Наћи ће се и за нас когод! Хајде, хајде, да позовеш Малчику на веселу, врло веселу игранку! (Оду)

ПЕТА ПОЈАВА.

Тошица.

Тошица. Еј, наонако! Еј, наонако! Ето ти мени белаја! Кад ја просим, мора цео свет да проси, где се ја забленем, мора цео свет да се заблене, што бих ја хтео, то би хтео и цео свет! Зар то није јед? О, Малчика, Малчика! Ти ћеш ме у гроб свалити! Али не ћеш! Није ово тело за опело! Ја ћу се ухватити у коштац, зваћу их на двобој... на пиштоље, на сабље, на топове... еако им је воља! Ја сам уверећен, ја први пуцам... Пу! Мртав је! Пу... и онај се други кспрца! Јест! Ал' ето ти полиције па мога Тошицу за јаку, па с мојим Тошицом у бувару, па с мојим Тошицом пред суд, па с мојим Тошицом на вешала! Охо! То не ћеш доживити, драги мој Тошице, да те обесе! Али пита да радим? Шта да радим?

ПОЈАВА ШЕСТА.

Пређашњи, Бранко и Штанцика.

Штанцика (још с врата) Заиста чудно, да смо баш на минут заједно дошли! (Ступе)

Бранко. Као да смо се договорили. Ал' гле та ту је и господин Тошица!

Штанцика. Дакле и ви овде? Ха, ха, ха! Ако то није смешно!

Тошица. Да заиста смешно, драги моји пријатељи. (За себе) Да вас ђаво носи!

Штанцика. Јуче смо били овде на забави, дакле је у реду, да се данас запитамо за здравље наше миле домаћице. Није ли тако?

Бранко. Тако је! (За се) Баш су данас морали доћи!

Тошица. Са свим је тако! (За се) Како се чине невешти?

Штанцика. У осталом морам признати, да нисам имао намере, да баш данас овамо дођем, већ прошавши поред куће, помислим, дај да сврнем на неколико тренутака, јер више се не ћу задржавати. А ви, господине Бранко?

Бранко. Ја? И ја ћу само да упитам за здравље!

Тошица (за се) Како се нуткају! (На глас) Што се мене тиче, ја сам с том намером дошао, да поседим овде, док ме госпођица Малчика гући не отера. Апропо на дошао! Имао бих вам нешто занимљиво да приповедим.

Бранко и Штанцика. Зањимљиво!

Тошица. Да, врло занимљиво! Преставите себи! Ја уђем лагано на врата са сокака!

Штанцика. А оданде ступите у авлију!

Тошица. Лагано у авлију!

Бранко. А из авлије ступите у собу!

(Наставиће се.)

Р У Ж А.

Je ли Ева умрају изаљвала леју од ружа и јесу ли анђели небесни онима који им на земљи? мили беху, руже поклањали? Ко ће то да зна! Толико се поуздано зна, да су руже, као год и љубав, којој су оне символ, преживеле потоп. Не зна се само како се то десило. Можда се њихов корен скрио у камењу, које беше под потопљеном земљом? Или је жена нојева неколико лонаца руже држала на прозорима мужевљевог ковчега? Доцније приповеда библија о ружама саронским и јерихонским. Сафо, лесбоска „харфонисткиња“, Анагреон, славни винопија, и Хорације, који фалернско вино љубљаше, миловаху и ружу; њоме китише фруду, пехар, и крчаг. На југу Азије и Европе има највише ружа; но она се и даље шири по свима крајевима земаљским. С Кавказа спушта се она и допире све до севера. Хина је отаџбина тејске руже. Мачеве и руже даје Шам. Жута ружа повија се око зидова цариградских. Бизам-ружа обвија се око средиземнога мора. С Алпа спуштају се алиске руже, „једине руже без трња“, све до Јуре и Вогеза; ботаник ће их шта више наћи, како се шире по горама француским све до Пиренеја. Беле, бледе руже красе ледене обале гренландске. На обалама хџзеновог залива и на Лабра-

дору има две врло ситне врсте ружица. Цимет-ружа расте на Исландији, у Лапланду и на обалама поларног мора, где их лето из снега измамаи и листове им отвори. У Јапану неће се нека врста руже на врхове највиших дрва. Сви векови неговали су овај цветак. Нису само Јелини и Римљани, него нарочито и Маври. Равнице око Валенције, Кордове и Гранаде беху све покривене ружом. У Атахамбри беше њихова царевина. Маври, вешти баштовани, даваху ружи-ној шибљици разне облике и правилан узраст. Један шампањски гроф, када се враћао из крсташких ратова, донео је шамску ружу у Француску. Но прошло је неколико векова, докле се ружа у европским баштама одомаћила. У 16. и 17. веку спомињу писци ружу. Но тек у половини 18. века Холанђани с највећом вољом негују ружу, и расађују најразније врсте њезине. Из Холандије прелази она у Француску, где на крају 18. века много њих беше, који ружу неговашу. Од ото доба шиљу „ружичари“, баштовани, што саде ружу, сваке године до својих шест стотина хиљада шибљика на пијаце, где продаје цвеће у велико. Ружу и код нас на све стране вегују. Ко нема у лето у својој башти руже, белејили жуте, отворено — или загасите — црвене?

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Добросрећница“) приказивана је по други пут у уторак 30. јануара. Представа је испала много боље него први пут. Сви приказивачи редом играли су с већом вољом, па су и у карактерима, што су их приказивали, све прелазе из једне страсти у другу боље и верније обележели, него што су то чинили приликом прве представе, а то им служи на част. Особиту похвалу заслужује г. Сајевићка, која је Хермансу с добром вољом, а од свега срца и душе одиграла. На игри јој се приметило, да је улогу своју добро проучила, а то јој је и публика признала, пропративши јој игру тапшањем. Г. Ј. Маринковићка је веома лепо одиграла војвоткињу: била је права аристократкиња и мишљу и персоном. Г. Суботић се као Бофлер овом приликом веома добро држао. У похвалу му је, што је вешто знао обићи све клисуре, те није направно од Бофлера комичну фигуру. Бофлер и ако има слабости, опет за то није комичан карактер. Г. Сајевић може Анатола међу своје најбоље улоге бројати: играо га је с таквом ватром и вољом, да је заслужио оно признање, које му је публика одала. Г. Ј. Поповићева била је изврсна Катона. Служи јој на част што није ни у чему претерала, и ако јој за то сама улога њезина више пута пружа прилике. Још једном велимо, да морамо захвални бити и глумцима и управи што су нам прибавили овога вечера тако пријатну забаву. На крају представе публика је изазвала г. Сајевићку и г. Сајевића. — е —

П О З О Р И Ш Т Е.

* (Ред позоришних представа за месец фебруар у народноме позоришту у Београду.) У петак 2. фебруара: „војнар богородичне цркве.“ — У недељу 4. фебруара: „Зидање Раванице.“ — У среду 7. фебруара: „Мати и Син.“ — У петак 9. фебруара: „Катарина Хауердова“ (нов комад) — У недељу 11. фебруара: „Катарина Хауердова“. — У среду 14. фебруара: „Записници Ђаволови“. — У петак 16. фебруара: „Сироче и убица“. (нов комад). — У недељу 18. фебруара: „Сироче и убица“. — У среду 21. фебруара: „Казанова“. — У петак 23. фебруара: „Авдријана Лекуврера.“ — У недељу 25. фебруара: „Гроф Монте Христо“. — У среду 28. фебруара: „Натан мудри“ (нов комад) — Замена: „Водип.“ — „Маквел“. — „Млетачки трговац“.

С И Т Н И Ц Е.

* (Шта вреди српски језик.) А. Јанковић, родом из Срема, тражећи своју срећу, преселио се пре једно десетак година у северну Америку. С почетка му није ишло баш најбоље, и ако се својски трудио и мучио, јер срећа ни где на свету не чека човека готова, па ни у Америци.

Али где је намет, поштење и чврста воља, ту је благослов божији, па човек најпосле надвлада све препреке. Тако их је надвладао и тај наш брат Србин, те постао за кратко време богат и чувен трговац у вароши Бруклајну. Што му је највише помогло до те среће, то му је био њего матерњи језик српски. Ту ће многи повикати: Шта може човеку помоћи српски језик у далекој Америци! Ништа, са свим ништа, кад би Срби и Словени сви и свуда били издајнице и одметници, као што су некоји на нашу крајњу срамоту у својој рођеној домовини. Али се и Словени, као и сви други народи једнога племена, љубе међу собом и воле свога, него ли туђинца. Бруклајн је велика трговачка варош на мору, а наш брат Србин продаје дувана у тој вароши. У луци бруклајнској пристају бродови из свију страна света, па и много руских и наших из Далмације и Приморја. Па како крв није вода, у кога ће словенски бродови и словенски морнари набављати дувана за далеки пут, него у нашег брата Србина, који, и ако зна још пет других језика, ипак говори мило и слатко најрадије оним језиком, којим је на материном крилу проговорио под очиним кровом, и којим говори, малом разликом, сто милиона живих душа на свету. У туђинству човек најбоље осећа, шта је народ и мили завичај, па кад се може с ким по вољи поразговарати у свом матерњем језику, то му се гада чини као да је дома. Свака реч, сваки глас опомиње га на својту, родбину и милу браћу у даљини, па му тако постају све милији и дражији. Тога ради наш би брат Србин тражио у бруклајнском пристаништу словенске морнаре, да му одлазе срцу у њиховом друштву, а они би опет тражили њега, да им буде на руци у туђем свету. И прошле године, кад је Алекса, велики кнез руски, путовао по Америци, пак су била усидрана у бруклајнском пристаништу три велика ратна брода руска, што су пратила кнеза, руски часници и морнари, дознавши за нашег Србина, купише силу дувана за војнике руске на бродовима и платише га и преплатише га све новим жупицама само за то што је продавац дувана Србин, и што се с њима лепо разговарао у свом и њиховом матерњем језику. Тако се ето помогао и обогатио тај наш брат Србин у вароши Бруклајну, где се и оженио кћерју свога племена, коју је срећа као и њега тамо нанела!

* (И слепац види много више пута.) У неком друштву, у коме је било више жена, седио је и неки слеп старац. Једна од жена смејала се цело вече свачему без престанка, па било то смешно или не. Кад оде та жена што се смејала непрекидно, рече старац друштву: Ја не познајем те жене, што баш сада оде, нити сам чуо што о њој, али бих се опкладио, да има лепе зубе!“ — „А како ви то знате?“ — запитају га. — „Како не бих знао! Та ко би се цело вече непрекидно, без узрока смејао, да нема лепих зуба!

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

26. ПРЕДСТАВА

У ПРЕТПЛАТИ 15.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 6. ФЕБРУАРА 1873.

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ:

ЖЕНСКИ РАТ.

ШАЂИВА ИГРА У 3 РАДЊЕ, НАПИСАО СЕРИЈ И ЛЕГУВЕ, С НЕМАЧКОГ ПРЕВЕО Л. ТЕЛЕЧЕИ.

О С О Б Е :

Грофица Отрвалска, рођена Кермадијева	Ј. Маринковићка.
Леона Вилгонтијева, њена нећака	Л. Маринковићева.
Хенрик Флавињел	Недељковић.
Густав Грифон	Сајевић.
Барон Монришар	Пелеш.
Нижи официр драгонски	Божовић.
Жандарски официр	Соколовић.
Жандар	Пешић.
Слуга	Стенић.

Збива се у замку Отрвалу близу Лијона. — Време у октобру 1817.

Г. Ћ. ПЕЛЕШ, члан народног позоришта у Београду као гост.

У четвртак 8. фебруара: „ОНА ЈЕ ЛУДА“. Драма у 2 радње, по Мелвију с немачког превео Д. Јоксић. — Г. Ћ. ПЕЛЕШ, члан народног позоришта у Београду, као гост.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 новч. а. вр. у српској народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

Од „Зборника позоришних дела“ изашло је досад пет свезака. У првој је свесци „Школски надзорник“, у другој „Шаран“, у трећој „Честитам“, и „Француско-пруски рат“, у четвртој „Краљева сеја“, а у петој „Максим Прнојевић“. Прве две свеске стоје 20 новч., трећа 30 новч., четврта 50 новч. а пета 40 н. а. вр.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.